

Effecten op de landbouw

COP Beken en Rivieren

1 okt 2025

Marco Arts

AEQUATOR

GROEN+RUIMTE

1

Bespreekpunten

Te nat	Te droog	Focus op
Voorjaar	Wanneer water nodig?	- Teelt volgt peil
Moment (oogst)	Teelten (steeds meer nodig)	- Berging in de bodem
Extreme buien	Beregening	- Transformatie → handelingsperspectief
- Omvang → bodem	Waterbesparing	- Kennisdeling
Effecten / Schade	Wanneer beginnen anticiperen	
	Effecten / Schade	

AEQUATOR

GROEN+RUIMTE

2

Te nat

Voorjaar

Moment (oogst)

Extreme buien

Omvang → bodem

Effecten / Schade

Voorjaar:

- Bodemtemperatuur >8 graden (meestal niet 15 febr)
- Voldoende draagkracht (grote machines)
- Lengte groeiseizoen ongeveer 100 dagen. Langer is meer?

Oogst omstandigheden:

- Vlak voor oogst
- Tijdens oogst

AEQUATOR

GROEN+RUIMTE

3

Te nat

Voorjaar

Moment (oogst)

Extreme buien

Omvang → bodem

Effecten / Schade

Extreme buien

- Omvang + Moment bepalend
 - het soort gewas / vorm van grondgebruik;
 - de overstromingsperiode;
 - de duur van overstroming;
 - het voor de oogst verloren gegane oppervlak.
- Bodemstructuur
 - Verdichting (natuurlijk of antropogeen (70%))
 - Infiltratiecapaciteit (hierop sturen?)
 - Opvang neerslag in onverzadigde zone

AEQUATOR

GROEN+RUIMTE

4

Te nat

Bron: Nieuwe oogst

Effecten / Schade

- Afhankelijk van gewas
 - Tussen 2000 – 5000 - 15.000 - 50.000

Taxatie altijd meer dan berekent met WWL

- Geen oogst + bewerkingen vs minder oogst bewerkingen
- Directe + indirecte schade
- Verschil modelmatig en veldsituatie

Voorjaar
Moment (oogst)
Extreme buien
Omvang → bodem
Effecten / Schade

Te Droog

Bron: WaterIdeas

Wanneer water nodig?

- Te droog: grotere cumulatieve schade?
- Start droge periode verschuift naar begin april
- Aanslaan gewas akkerbouw (april mei)
 - Groei (mei – aug)
 - Oogst (sept / okt) Vaak geen probleem meer

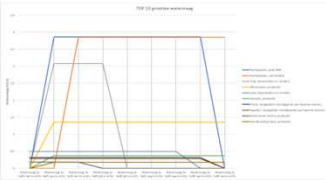
Wanneer water nodig?
Teelten (steeds meer nodig)
Beregening
Waterbesparing
Wanneer beginnen anticiperen
Effecten / Schade

Te Droog

Teelten

Steeds meer verdamping (hogere opbrengsten / steeds warmer)

- Vanaf medio april
- Hoogte punt mei –juni
- Afname vanaf medio juli

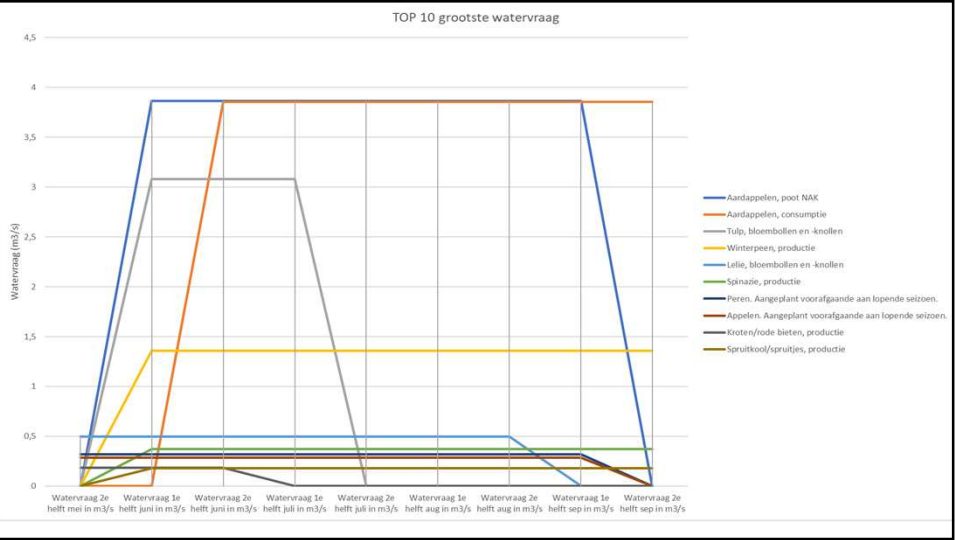

Bron: Ws Zuiderzeeland

Bron: Ws Zuiderzeeland

Wanneer water nodig?
Teelten (steeds meer nodig)
Beregening
Waterbesparing
Wanneer beginnen anticiperen
Effecten / Schade

Te Droog

Berekening

Wanneer water nodig?
Teelten (steeds meer nodig)
Berekening
Waterbesparing
Wanneer beginnen anticiperen
Effecten / Schade

- Zonder berekening geen huidige landbouw meer!
- Berekening is een kostenpost
 - Productie (bijv 1 of 2 snede)
 - Herzaaien
 - Bodem

Waterbesparing

- Is mogelijk maar beperkt indien gericht op productie
- Let op welke maatregelen

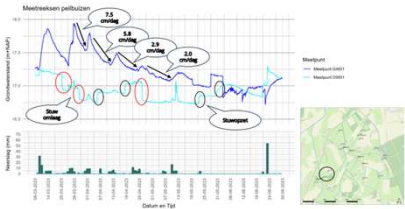

Te Droog

Vasthouden wanneer beginnen

Wanneer water nodig?
Teelten (steeds meer nodig)
Berekening
Waterbesparing
Wanneer beginnen anticiperen
Effecten / Schade

- Febr / mrt
- Uitstel bemesting?
- Natschade? Of minder water in voorjaar?

Te Droog

Effecten / Schade

Wanneer water nodig?
Teelten (steeds meer nodig)
Berekening
Waterbesparing
Wanneer beginnen anticiperen
Effecten / Schade

- Wat is zoet water waard?
 - 4 cent- 25 cent- 400 cent/m3?
- Verschillende range met natschade
- Afhankelijk van gewas
 - Tussen 2000 – 5000 - 15.000 - 50.000
- Vanwege rest oogst
- Soms oogsten niet rendabel
- Indirecte kosten hoger

Boer Lenno haalt per vrachtwagen zijn water van Flakkee en dat kost hem 15.000 euro: 'Hier is het zouter dan de zee'

Focus: Teelt volgt peil

- Inrichting watersysteem herzien!
- Zonering nodig (welke teelten waar, risico's duidelijk maken of voorzienbaarheid)
- Ruimte voor water nodig (multifunctioneel) (te nat of te droog (voorraad))

Focus: Berging in de bodem

- Meer aandacht voor bodem en bodemstructuur gewenst
- Water en Bodem integraal benaderen
 - Ingang bij agrariër
 - Gezamenlijk belang

AEQUATOR
GROEN+RUIMTE

13

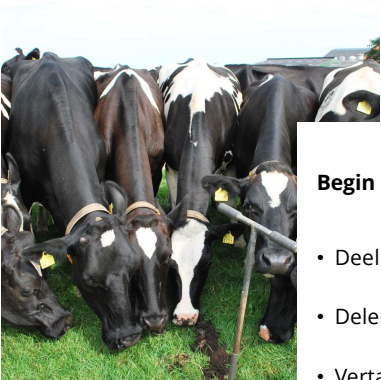

Focus: Transformatie □ Handelingsperspectief

- Meer aandacht voor handelingsperspectief agrariër
- Waterschappen staan te ver weg van de landbouwsector
- Wetenschap te ver weg van de praktijk

AEQUATOR
GROEN+RUIMTE

14

Begin bij: Kennisdeling op gebiedsniveau

- Deel metingen
- Delen veranderingen peilbeheer of voorspellingen
- Vertaling naar agrarische bedrijfsvoering

AEQUATOR
GROEN+RUIMTE

15

Vragen?

Maro Arts
marts@aequator.nl
06 22450087

AEQUATOR
GROEN+RUIMTE

16